

Slovenský zväz orientačných športov

Smernica o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe

Účel smernice:

Táto smernica má za cieľ zaistiť vysoké štandardy ochrany pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou, zneužívaním a inými formami porušovania zásady rovnakého zaobchádzania v súlade so zákonom č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v platnom znení a ostatnými súvisiacimi právnymi predpismi v podmienkach orientačných športov. Smernica pritom predstavuje iba minimálne štandardy ochrany pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanou a zneužívaním v športe a nebráni zavádzaniu prísnejších a podrobnejších úprav.

Preambula

- (1) *Diskriminácia, obťažovanie, šikanovanie a iné formy zneužívania a porušovania zásady rovnakého zaobchádzania predstavujú vážny problém moderných organizácií, spoločenstiev a hnutí. Pôsobia pritom výrazne negatívnym spôsobom najmä voči dotknutej osobe, ale tiež poškodzujú organizáciu smerom dovnútra (narúšajú interné vzťahy) ako aj navonok (klesá výkonnosť i motivácia poškodzovaných jednotlivcov a tým aj celej organizácie, pričom v prípade zverejnenia dochádza k poškodeniu dobrého mena celej organizácie). Uvedené negatívne javy neobchádzajú ani oblasť športu.*
- (2) *Z toho dôvodu je potrebné prijať primerané opatrenia s cieľom eliminácie diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania a porušovania zásady rovnakého zaobchádzania v športe, a to bez ohľadu na to, či ide pri výkone športu o vzťahy pracovnoprávne a obdobné právne vzťahy, vzťahy obchodnoprávne, vzťahy nadriadenosti a podriadenosti, vzťahy týkajúce sa poskytovania služieb a tovarov, vzťahy v otázke vzdelávania v športe, či vzťahy na kolegiálnej úrovni. Iba tým možno zabezpečiť pozitívnu atmosféru v celom športovom hnutí, a tak zlepšiť výsledky snaženia a práce všetkých zúčastnených osôb.*
- (3) *Vzhľadom na to, že prípady diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania a porušovania zásady rovnakého zaobchádzania sa v mnohých prípadoch vyskytujú v skrytej forme a dotknuté osoby majú často obavy nahlásiť podozrenie na takéto konanie, každá organizácia by mala prijať smernicu, ktorej účelom je zabezpečiť, aby (i) potenciálne dotknuté osoby vedeli uvedené negatívne javy identifikovať; (ii) nemali obavy tieto negatívne javy ohlásiť; (iii) neboli za ohlásenie takýchto negatívnych javov prenasledovaní a sankcionovaní; (iv) boli prípady podozrenia nezávisle prešetrené a (v) v prípade ich potvrdenia boli prijaté primerané opatrenia na ich elimináciu a sankcionovanie.*
- (4) *V záujme napĺňania cieľov a úloh SZOŠ, predsedníctvo SZOŠ prijíma túto Smernicu ako dokument pre všetkých členov v ňom združených.*

Čl. 1

Všeobecné ustanovenia

- (1) SZOŠ sa zaväzuje k ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním, šikanovaním, zneužívaním a pred inými formami porušovania zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej aj pod spoločným označením „**úmyselné násilie**“) v športe a k zabezpečeniu spravodlivého, bezpečného a úctivého zaobchádzania so všetkými osobami s príslušnosťou k orientačným športom.
 - (2) SZOŠ si uvedomuje, že každý má právo venovať sa slobodne športu a s ním súvisiacim činnostiam bez diskriminácie akéhokoľvek druhu, v prostredí bez úmyselného násillia a v duchu olympijských ideálov.
-

- (3) Tieto zásady sa vzťahujú na všetkých športovcov a členov realizačných tímov, vrátane trénerov, rozhodcov, športových agentov, zdravotníckeho personálu a ďalších osôb pôsobiacich v športe, ako sú napríklad funkcionári, úradníci alebo zamestnanci športových organizácií, zmluvne viazaní alebo dobrovoľne spolupracujúci členovia (ďalej spoločne nazývaní „**potenciálne dotknuté osoby**“).
- (4) Športovci predstavujú významnú časť potenciálne dotknutých osôb, ktorá je takýmto konaním často ohrozená. Úmyselné násilie môže mať vážny a dlhodobý negatívny dopad na aktivitu a výkony športovca, ako aj na jeho zdravie, duševnú pohodu a motiváciu k výkonu.
- (5) Úmyselné násilie osobitne ohrozuje deti, ženy, staršie osoby, osoby zdravotne ťažko postihnuté a znevýhodnených športovcov, ale i ďalšie osoby aktívne pôsobiace v športe. Z týchto dôvodov je dôležité takémuto konaniu predchádzať, zabezpečiť aktívnu súčinnosť pri nahlasovaní akéhokoľvek nežiaduceho úmyselného násillia, aby sa mu mohlo zabrániť, a prijímať bezodkladne efektívne opatrenia, aby sa existujúce úmyselné násilie mohlo urýchlene odstrániť alebo eliminovať.
- (6) Základné všeobecné princípy dobrého spravovania Medzinárodného olympijského výboru (ďalej aj „**MOV**“) a Etického kódexu MOV zahŕňajú ochranu športovcov a organizáciám patriacim do olympijského hnutia ukladajú povinnosť tieto princípy prijať, implementovať relevantné opatrenia a monitorovať ich dodržiavanie. Všetky športové organizácie majú nezastupiteľnú úlohu pri presadzovaní postoja nulovej tolerancie voči všetkým formám obťažovania a zneužívania v športe.¹
- (7) SZOŠ sa zaväzuje k dodržiavaniu princípov bezpečného športu a dobrej správy a k vytvoreniu zásad prevencie úmyselného násillia v športe.
- (8) SZOŠ si uvedomuje, že prevencia úmyselného násillia v športe si vyžaduje systematický a koordinovaný prístup na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, so štátnymi orgánmi, so športovými, domácimi i zahraničnými organizáciami, komisiami SZOŠ a s ďalšími relevantnými subjektmi. Účinnosť ochrany závisí od prevencie, dostatočnej informovanosti a súčinnosti športovcov i ďalších osôb a subjektov pri nahlasovaní úmyselného násillia.
- (9) Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy úmyselného násillia v športe a možnosti preventívneho pôsobenia a následného riešenia uvedených negatívnych javov, a to primárne internými prostriedkami na základe oznámenia podaného oprávneným oznamovateľom.
- (10) Cieľom tejto smernice je vzhľadom na závažnosť uvedených negatívnych javov poskytnúť základné informácie všetkým potenciálne dotknutým osobám o formách ich prejavov, návrhoch na riešenie, spôsoboch ich preventívneho predchádzania a o potrebe oznamovania a spolupráce pri riešení uvedených problémov.
- (11) Smernica upravuje odporúčanú prevenciu a odporúčaný postup pri:
 - (a) podávaní oznámení;
 - (b) preverovaní oznámení a súvisiacich oprávneniach zodpovednej osoby;
 - (c) zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa;
 - (d) evidovaní oznámení;
 - (e) oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia;
 - (f) spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení.

¹ Vyhlásenie Medzinárodného olympijského výboru (MOV) o konsenze voči obťažovaniu a zneužívaniu v športe (2016) zdôrazňuje, že: „Je povinnosťou všetkých zainteresovaných osôb v oblasti športu prijať všeobecné princípy bezpečnosti športu (...) a implementovať a monitorovať zásady a postupy pre bezpečný šport (...), ktoré stanovujú, že všetci športovci majú právo na zaobchádzanie s rešpektom, ochranu pred úmyselným násillím (...)“. Konkrétne odporúčané postupy obsahuje Súbor nástrojov MOV s cieľom ochrany športovcov pred obťažovaním a zneužívaním – *Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport : IOC Toolkit for IFs and NOCs*. Dostupné na internete: https://d2g8uwgn11fzhj.cloudfront.net/wp-content/uploads/2017/10/18105952/IOC_Safeguarding_Toolkit_ENG_Screen_Full1.pdf

- (12) Za oznamovateľa sa považuje fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie o podozrení z diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania alebo inej forme porušovania zásady rovnakého zaobchádzania v športe zodpovednej osobe ustanovenej podľa tejto smernice. Podmienkou pri akomkoľvek oznámení je, aby toto bolo urobené v dobrej viere, teda aby osoba, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnievala, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé. Ak osoba nekoná v dobrej viere, na ochranu nemá nárok. Pri pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, dovtedy, kým sa nepreukáže opak.
- (13) Oznámenie nie je porušením zmluvnej povinnosti zachovávať mlčanlivosť, a to ani ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie. Uvedené sa však nevzťahuje na nasledovné informácie, vo vzťahu ku ktorým trvá povinnosť zachovávať mlčanlivosť: utajované skutočnosti, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, dôverné štatistické údaje a údaje zo zdravotnej dokumentácie.

Čl. 2

Charakteristika diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania v športe, definície pojmov

- (1) Úmyselné násilie zahŕňa všetky formy diskriminácie, obťažovania, šikanovania a zneužívania a porušovania zásady rovnakého zaobchádzania.
- (2) Úmyselné násilie sa môže prejavovať vo viacerých formách. Tieto formy sa môžu vyskytovať v kombináciách alebo samostatne. Vo Vyhlásení Medzinárodného olympijského výboru (MOV) o konsenze voči obťažovaniu a zneužívaniu v športe sú definované nasledovne:
- (a) **Psychické zneužívanie**
- Akýkoľvek nežiadúci prejav vrátane väznenia, izolácie, verbálneho útoku, ponižovania, zastrasovania, infantilizácie alebo iného zaobchádzania, ktoré môže v jednotlivcovi narúšať pocit identity, dôstojnosti a sebaúcty.
- (b) **Fyzické zneužívanie**
- Akýkoľvek vedomý a nežiaduci prejav – ako napríklad úder, bitka, kopanec, uhryznutie či popálenie – spôsobujúci fyzickú ujmu alebo zranenie. K takýmto prejavom patria aj nútené alebo nevhodné aktivity (napr. vekovo alebo fyzicky nevhodné tréningové záťaž, aktivity počas zranenia alebo v bolesti), nútená konzumácia alkoholu alebo nútený doping.
- (c) **Sexuálne obťažovanie**
- Akýkoľvek nechcený alebo nežiaduci prejav sexuálneho rázu, či už verbálny, neverbálny, psychický alebo fyzický. Sexuálne obťažovanie môže mať aj formu sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania, pri ktorom je objektom nevhodného alebo protiprávneho konania osoba mladšia ako 15 rokov.
- (d) **Nekonsenzuálny sexuálny styk**
- Akýkoľvek prejavy sexuálnej povahy, či už nekontaktné, kontaktné alebo penetračné, pri ktorých bol súhlas vynútený/zmanipulovaný alebo nebol, či nemohol byť udelený.
- (e) **Zanedbávanie**
- Zlyhanie trénera alebo inej osoby, ktorá má povinnosť starať sa o športovca, v poskytnutí minimálnej miery starostlivosti vedúce k ujme, umožneniu ujmy alebo vytvorení bezprostredného rizika ujmy.
- (3) Podľa slovenského právneho poriadku a na účel tejto smernice sa diskrimináciou rozumie konanie v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení

niektorých zákonov (zákon č. 365/2004 Z. z. v platnom znení) a na tento zákon nadväzujúcimi právnymi predpismi Slovenskej republiky, ako napríklad pre oblasť pracovnoprávných vzťahov Zákonníkom práce (zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení).

- (4) Diskrimináciou je predovšetkým, ale nie výlučne, priame či nepriame, agresívne či subtílné, narušenie práva na rovnaké zaobchádzanie, a iných práv osôb, ktoré patria každej ľudskej bytosti bez rozdielu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia trestnej alebo inej protispoločenskej činnosti.
- (5) Diskriminácia sa prejavuje najmä, ale nie výlučne, ako priama alebo nepriama diskriminácia, pričom:
 - (a) priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii;
 - (b) nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou. O nepriamu diskrimináciu nejde, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.
- (6) Na účel tejto smernice sa obťažovaním rozumie:
 - (a) také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastráajúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponížujúceho, potupujúceho, zneuct'ujúceho alebo urážajúceho prostredia, a ktorého úmyslom alebo následkom je, alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti;
 - (b) sexuálne obťažovanie, ktorým je verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie podľa písmena (a), ktoré je zároveň sexuálnej povahy.
- (7) Na účel tejto smernice sa šikanovaním rozumie:
 - (a) akýkoľvek incident, počas ktorého dôjde k zneužívaniu, ohrozeniu alebo napadnutiu osoby, a to za okolností súvisiacich s jej činnosťou v športovom hnutí;
 - (b) obťažovanie, urážanie a vylučovanie z kolektívu alebo negatívne ovplyvňovanie športových úloh určitej osoby;
 - (c) opakované týranie či sabotovanie činnosti osoby inými osobami tak, aby ju nemohla dokončiť, slovné napádanie, vyhrážanie sa, zastrášovanie alebo ponížovanie;
 - (d) psychické násilie, ktoré môže zahŕňať agresívne správanie alebo obťažovanie s cieľom uškodiť osobe, ale aj menej otvorené, až subtílné, neverbálne, nepriame, ba aj zakrývané formy psychického obťažovania, nátlaku, vylučovania, urážania, ohovárania, osočovania, znevažovania, deptania, zastrášovania, vrátane neoprávneného postihu, ako aj nabádanie na takéto konanie;
 - (e) konanie podľa predchádzajúcich písm. a), b), c) a d) tohto bodu smernice realizované viacerými osobami s cieľom vybranú osobu psychicky obťažovať.
- (8) Podstatou šikanovania je najmä:
 - (a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky;
 - (b) agresia jednej osoby alebo skupiny osôb voči inej osobe či iným osobám;
 - (c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- (9) Šikanovanie sa môže prejavovať:
 - (a) v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním,

zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií, kyberšikanovaním alebo podnecovaním iných osôb k takýmto činnostiam, alebo

- (b) v nepriamej forme, najmä prehlíadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu, nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám alebo podnecovaním iných osôb k takýmto činnostiam.
- (10) Šikanovanie nemusí byť uskutočnené len zo strany nadriadeného voči podriadenému, ale môže byť realizované aj zo strany podriadeného voči nadriadenému alebo medzi osobami, ktorí nie sú navzájom vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti.
- (11) Kyberšikanovanie je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie, zastrášovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.
- (12) Na účel tejto smernice sa zneužívaním rozumie každé zneužívanie dominancie, nadriadeného postavenia, či iného aktuálneho postavenia, vyplývajúceho z pracovného alebo spoločenského zaradenia agresora, ktorý využitím svojho postavenia získava voči obeti v podriadenej (resp. submisívnej) pozícii výhodu, ktorú by bez svojho osobitného postavenia nezískal. Zahŕňa osobitne psychické a fyzické zneužívanie, sexuálne zneužívanie a obťažovanie, nekonsenzuálny sexuálny styk a zanedbávanie podľa bodu 2 tohto článku.
- (13) Zneužívanie často pramení z využívania autoritatívneho postavenia, teda využívania moci osobami, ktoré sú vo vzťahu k obeti vnímané ako nadriadené, dôveryhodné, vplyvné alebo vážené (zdanlivo alebo skutočne). Aj samotní športovci sa môžu dopustiť prejavov zneužívania.
- (14) Na účel tejto smernice sa inou formou porušenia zásady rovnakého zaobchádzania rozumie:
- (a) pokyn na diskrimináciu ako konanie, ktoré spočíva v zneužití podriadenosti osoby na účel diskriminácie tretej osoby;
 - (b) nabádanie na diskrimináciu ako presvedčanie, utvrdzovanie alebo podnecovanie osoby na diskrimináciu tretej osoby;
 - (c) neoprávnený postih ako také konanie alebo opomenutie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí (i) s domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou vo svojom mene alebo v mene inej osoby; (ii) s podaním svedectva, vysvetlenia alebo súvisí s inou účasťou tejto osoby v konaní vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania; (iii) so sťažnosťou namietajúcou porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.
- (15) Každá osoba, ktorá tvrdí, že je obeťou úmyselného násillia, sa považuje za obeť, kým sa nepreukáže opak, alebo ak nejde o zjavné zneužitie postavenia obeť, a to bez ohľadu na to, či bol páchatel zistený, disciplinárne stíhaný alebo potrestaný.
- (16) Konanie, ktoré naplňa znaky diskriminácie, obťažovania, šikanovania alebo zneužívania alebo inej formy porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, môže byť podľa okolností konkrétneho prípadu a za predpokladu naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky trestného činu orgánmi činnými v trestnom konaní posúdené aj ako naplňajúce skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, a to napr.:
- (a) ublíženia na zdraví;²
 - (b) obmedzovania osobnej slobody;³
 - (c) vydierania;⁴
 - (d) hrubého nátlaku;⁵

² § 155 až § 158 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

³ § 183 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁴ § 189 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁵ § 190 a § 191 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

- (e) nátlaku;⁶
 - (f) sexuálneho násilia;⁷
 - (g) nebezpečného vyhrážania;⁸
 - (h) nebezpečného prenasledovania⁹ a
 - (i) ohovárania.¹⁰
- (17) Diskriminácia, obťažovanie, šikanovanie, zneužívanie a iná forma porušenia zásady rovnakého zaobchádzania môžu naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu¹¹ alebo priestupku proti majetku.¹²

Čl. 3

Prevenca diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania a iných foriem porušenia zásady rovnakého zaobchádzania

- (1) Prevenca úmyselného násilia sa v športe zabezpečuje najmä formou:
- (a) pozitívneho vplyvu vedúcich osobností športu v rámci každodenného výkonu ich činnosti;
 - (b) osvetovej činnosti, najmä vo forme prednášok alebo diskusií organizovaných relevantnými subjektmi.
- (2) V rámci účinnej prevencie je dôležité najmä:
- (a) vytvoriť pozitívnu klímu v prostredí športovej organizácie;
 - (b) jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodoky úmyselného násilia (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení);
 - (c) viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov úmyselného násilia;
 - (d) informovať verejnosť o odmietnutí diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania a iných foriem porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v športe a verejne prezentovať iniciatívny prístup k riešeniu tejto problematiky;
 - (e) oboznámiť potenciálne dotknuté osoby so systémom pre oznamovanie a vyšetrovanie úmyselného násilia;
 - (f) zvyšovať informovanosť v tejto oblasti;
 - (g) informovať potenciálne dotknuté osoby, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o úmyselnom násilí;
 - (h) zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie úmyselného násilia;
 - (i) spolupracovať s odborníkmi z príslušnej oblasti, resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb.

Čl. 4

Metódy riešenia diskriminácie, obťažovania, šikanovania, zneužívania a iných foriem porušovania zásady rovnakého zaobchádzania v športe

⁶ § 192 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁷ § 200 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁸ § 360 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

⁹ § 360a zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

¹⁰ § 373 zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení.

¹¹ § 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

¹² § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

- (1) SZOŠ sa sám pre svoju oblasť pôsobenia zaväzuje a svojim členom pre ich oblasť pôsobenia odporúča implementovať opatrenia a postupy pri ochrane potenciálne dotknutých osôb vo sfére svojej pôsobnosti pred úmyselným násilím v akýchkoľvek formách, a to najmä:
 - (a) efektívne viesť propagáciu a implementáciu zásad vyjadrených v tejto smernici a uplatňovať prístup nulovej tolerancie voči úmyselnému násiliu;
 - (b) určovať osobu/y kompetentnú/é posudzovať a reagovať na podnety týkajúce sa ochrany obetí;
 - (c) zabezpečiť, aby bolo každému poskytnuté vhodné školenie na rozpoznanie, identifikáciu a reagovanie na signály úmyselného násilia;
 - (d) zdieľať informácie s príslušnými zainteresovanými osobami vrátane ombudsmana SOŠV, orgánov činných v trestnom konaní, Úradu komisára pre deti a i.;
 - (e) reagovať na všetky prípady alebo podozrenia a poskytovať primeranú podporu a pomoc obetiam úmyselného násilia, vrátane oznamovateľov;
 - (f) zabezpečiť, aby boli všetky podozrenia dôverne, detailne a presne zaznamenávané a bezpečne uchovávané, a zabezpečiť uplatňovanie efektívnych opatrení a postupov pri ochrane obetí.
- (2) Pri podozrení na úmyselné násilie je potrebná spolupráca oznamovateľa a osôb poverených prevenciou a riešením prípadov úmyselného násilia. V záujme zabezpečenia citlivosti a dôvernosti tohto procesu sa ustanovuje zodpovedná osoba, ktorá disponuje osobitnými oprávneniami na prijímanie oznámení, vyšetrovanie a riešenie oznámených prípadov úmyselného násilia.
- (3) Zodpovedná osoba má povinnosť úmyselné násilie, alebo podozrenie z úmyselného násilia bezodkladne riešiť a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.
- (4) Zodpovedná osoba musí mať primerané právomoci na plnenie svojich úloh.
- (5) Kvalifikačné predpoklady zodpovednej osoby určuje jej zriaďovateľ tak, aby boli zárukou odborného, rýchleho a efektívneho preverovania podaných oznámení. Zriaďovateľ podporuje a zabezpečuje vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie zodpovednej osoby.
- (6) Touto smernicou nie je vylúčený postih úmyselného násilia v rámci právomoci disciplinárnej komisie, ako osobitný druh disciplinárneho deliktu.

Čl. 5

Odporúčany spôsob podávania oznámení

- (1) Oznámenie o úmyselnom násilí možno podávať (i) písomne listom resp. emailom, prípadne prostredníctvom online formulára alebo (ii) ústne, osobne resp. telefonicky.¹³
- (2) Písomné oznámenie listom možno podávať osobne zodpovednej osobe alebo do podateľne, ktorá je povinná doručené oznámenie bezodkladne odovzdať zodpovednej osobe.
- (3) Oznámenie emailom možno zasielať na e-mailovú adresu zodpovednej osoby.
- (4) Oznámenie ústnou formou možno uskutočniť osobne alebo telefonicky u zodpovednej osoby. Zodpovedná osoba má povinnosť spísať písomný záznam o oznámení podľa prvej vety, ktorý obsahuje dátum a miesto prijatia oznámenia, identifikačné údaje oznamovateľa, meno a priezvisko zodpovednej osoby, popis skutkového stavu podľa ústneho oznámenia oznamovateľa a zoznam označených dôkazov.
- (5) Potvrdenie o prijatí oznámenia má povinnosť zodpovedná osoba vystaviť a zaslať oznamovateľovi do 3 pracovných dní od jeho prijatia alebo zaznamenania.

¹³ Odporúčané spôsoby a postupy oznamovania obsahuje dokument Úradu OSN pre drogy a kriminalitu o Mechanizmoch oznamovania v športe – Reporting Mechanisms in Sport : A Practical Guide for Development and Implementation. Dostupné na internete: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2019/19-09580_Reporting_Mechanisms_in_Sport_ebook.pdf

- (6) Oznámenie možno podať s uvedením osobných údajov oznamovateľa alebo bez ich uvedenia (ako anonymné oznámenie). Aj keď v praxi znamená podanie anonymného oznámenia sťažené prešetrovanie, zodpovedná osoba musí aj toto oznámenie preveriť a vykonať opatrenia, aby v budúcnosti k úmyselnému násiliu nedochádzalo.

Čl. 6

Preverovanie oznámení a oprávnenia zodpovednej osoby

- (1) Na preverovanie oznámení je oprávnená príslušná zodpovedná osoba, ktorej meno, priezvisko a kontaktné údaje zriaďovateľ zverejní obvyklým spôsobom oznamovania informácií určených osobám v jeho pôsobnosti.
- (2) Pri prešetrovaní oznámenia sa musí vychádzať z jeho obsahu, bez ohľadu na jeho označenie.
- (3) Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že oznámením je iba časť tohto podania, prešetrí sa len príslušná časť podania. Zvyšné časti podania sa vybavujú podľa režimu, pod ktorý spadajú (napr. sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v platnom znení alebo iná sťažnosť podľa § 13 ods. 6 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v platnom znení).
- (4) Pokiaľ z obsahu oznámenia vyplýva, že nejde o oznámenie podľa tejto smernice, ale na vybavenie podania je príslušný iný orgán, zodpovedná osoba musí podanie bezodkladne postúpiť tomuto orgánu. O tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa, s výnimkou anonymného podnetu.
- (5) V prípade nezrozumiteľného alebo nejasného oznámenia má zodpovedná osoba povinnosť do 5 pracovných dní od jeho prijatia alebo zaznamenania zaslať oznamovateľovi výzvu na jeho doplnenie a určiť lehotu, v ktorej je potrebné oznámenie doplniť. V prípade, ak oznamovateľ v určenej lehote oznámenie nedoplní, zodpovedná osoba je povinná preskúmať nezrozumiteľné alebo nejasné oznámenie na základe skutočností tu uvedených a v medziach možností vyplývajúcich z takéhoto oznámenia.
- (6) Zodpovedná osoba je povinná preveriť oznámenie najneskôr do 30 kalendárnych dní od jeho prijatia.
- (7) V odôvodnených prípadoch môže zodpovedná osoba lehotu uvedenú v predchádzajúcom odseku predĺžiť, a to najviac o ďalších 30 kalendárnych dní. O tejto skutočnosti, ako aj o dôvodoch predĺženia lehoty je povinná bezodkladne informovať oznamovateľa, s výnimkou anonymného oznámenia. Informáciu podľa predchádzajúcej vety zodpovedná osoba neanonymnému oznamovateľovi oznámi písomne poštou alebo e-mailom.
- (8) V prípade potreby doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu vyzve oznamovateľa na jeho doplnenie alebo spresnenie s určením lehoty na uskutočnenie tohto úkonu.
- (9) Pokiaľ oznámenie smeruje voči konkrétnej osobe, zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu oboznámi označenú osobu s obsahom oznámenia a umožní jej vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci.
- (10) Zodpovedná osoba môže v potrebnom rozsahu písomne vyzvať oznamovateľa, ako aj ním označenú osobu na spoluprácu pri preverovaní oznámenia spolu s určením primeranej lehoty na poskytnutie súčinnosti.
- (11) Po dobu vyšetrovania možno voči označenej osobe prijať dočasné preventívne opatrenia spočívajúce v odporúčaní na obmedzenie styku s obet'ou, inými osobami v pôsobnosti športovej organizácie, v ktorej označená osoba pôsobí, alebo v obmedzení výkonu činnosti označenej osoby, a to osobitne ak je ohrozený život, bezpečnosť a zdravie obete, označenej osoby alebo iných osôb, ak je ohrozená reputácia športu, alebo priebeh vyšetrovania oznámeného úmyselného násillia. Takéto opatrenie prijme na to oprávnený orgán športovej organizácie na návrh zodpovednej osoby.

- (12) O výsledku preverenia oznámenia spíše zodpovedná osoba písomný záznam, v ktorom zhrnie skutočnosti, ktoré uvádza oznamovateľ, a zároveň sa vyjadří ku každej skutočnosti, a to z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností, existencie relevantných dôkazov preukazujúcich alebo vyvracajúcich pravdivosť tvrdených skutočností a z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvku protiprávnosti.
- (13) Pred vyhotovením záznamu o výsledku preverenia oznámenia zodpovedná osoba umožní oznamovateľovi vyjadriť sa k zisteným záverom. Pokiaľ oznamovateľ uvedie nové skutočnosti alebo so zistenými závermi nesúhlasí, zodpovedná osoba sa musí s týmito skutočnosťami a nesúhlasnými námietkami vysporiadať v písomnom zázname o výsledku preverenia oznámenia s uvedením, či sú tieto skutočnosti a námietky opodstatnené.
- (14) Výsledok preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu je zodpovedná osoba povinná zaslať oznamovateľovi najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa ukončenia jeho preverenia.
- (15) Z preverovania oznámenia je zodpovedná osoba vylúčená v nasledujúcich prípadoch:
- (a) ak oznámenie smeruje priamo voči zodpovednej osobe alebo
 - (b) ak vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení alebo na okolnosti prípadu možno mať pochybnosti o nezaujatosti zodpovednej osoby vzhľadom na pomer zodpovednej osoby k preverovanej veci, k oznamovateľovi alebo k iným dotknutým osobám, ktorých sa podnet tiež priamo alebo nepriamo dotýka.
- Vylúčenie oznámi zodpovedná osoba bezodkladne zriaďovateľovi, ktorý určí ďalší postup preverovania oznámenia. Na podnet oznamovateľa alebo zodpovednej osoby sa o pochybnostiach o nezaujatosti zodpovednej osoby rozhodne postupom určeným zriaďovateľom.
- (16) Podanie oznámenia sa nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.
- (17) Pokiaľ sa v prípade preverovania oznámenia preukáže, že došlo k spáchaniu trestného činu, zodpovedná osoba je túto skutočnosť povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní. Ak prípad patrí do pôsobnosti iných orgánov, zodpovedná osoba im vec postúpi. Počas konania iných orgánov spočíva vyšetrovanie a ďalší postup zo strany príslušnej zodpovednej osoby.

Čl. 7

Zachovanie mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa

- (1) Zodpovedná osoba je povinná zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa, a to od prijatia oznámenia, v priebehu jeho preverovania, evidovania a následne aj pri jeho likvidácii po uplynutí doby uchovávanía oznámenia.
- (2) V prípade, že z informácií, ktoré sú súčasťou alebo prílohou oznámenia, možno vyvodit' totožnosť oznamovateľa, zodpovedná osoba s takýmito informáciami označenú osobu neoboznámi a zabezpečí dôvernosc' takýchto údajov. V prípade podľa prvej vety zodpovedná osoba vyzve označenú osobu na vyjadrenie sa k podaniu v rozsahu zachovania dôvernosc' takýchto údajov a na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia.
- (3) Zodpovedná osoba je povinná postupovať pri prijímaní, preverovaní a evidovaní oznámení a spracúvaní osobných údajov v oznámeniach v súlade s organizačnými a technickými opatreniami zabezpečujúcimi ochranu údajov oznamovateľa.
- (4) Zodpovedná osoba je povinná zachovávať mlčanlivosť o postupe pri prijímaní, preverovaní a evidovaní oznámení a spracúvaní osobných údajov v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a internými predpismi zriaďovateľa.

Čl. 8

Evidovanie oznámení

- (1) Zodpovedná osoba je povinná viesť evidenciu oznámení, v ktorej zaznamenáva nasledujúce údaje:
 - (a) dátum doručenia oznámenia;
 - (b) meno, priezvisko oznamovateľa (v prípade anonymného oznámenia sa uvedie iba poznámka, že ide o anonymné oznámenie);
 - (c) predmet oznámenia a stručný popis skutkového stavu;
 - (d) výsledok preverenia oznámenia;
 - (e) dátum skončenia preverenia oznámenia.
- (2) Každé novoprijaté oznámenie je zodpovedná osoba povinná bezodkladne zaevidovať v evidencii oznámení pod číslom oznámenia, ktoré pozostáva z poradového čísla jeho doručenia a roku doručenia.

Čl. 9

Oboznamovanie oznamovateľa s výsledkom preverenia oznámenia

- (1) Zodpovedná osoba je povinná oboznámiť oznamovateľa o:
 - (a) postúpení oznámenia inému príslušnému orgánu;
 - (b) predĺžení lehoty na preverenie oznámenia;
 - (c) potrebe doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení;
 - (d) potrebe súčinnosti oznamovateľa pri preverovaní oznámenia;
 - (e) možnosti vyjadriť sa k výsledkom oznámenia a zisteným záverom;
 - (f) výsledku preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu.
- (2) Zodpovedná osoba je povinná oboznamovať oznamovateľa podľa predchádzajúceho bodu vždy písomne poštou na adresu uvedenú v oznámení alebo emailom a zabezpečiť preukázateľnosť splnenia tejto povinnosti minimálne po dobu 3 rokov odo dňa doručenia oznámenia.

Čl. 10

Ochrana osobných údajov

- (1) Zriaďovateľ funkcie zodpovednej osoby spracúva osobné údaje v rozsahu:
 - (a) titul, meno, priezvisko a povolanie oznamovateľa;
 - (b) titul, meno, priezvisko a povolanie osoby, voči ktorej oznámenie smeruje;
 - (c) titul, meno, priezvisko a povolanie osôb, ktoré podajú zodpovednej osobe k oznámeniu vysvetlenie,a to na účel riadneho prijatia, preverovania a evidovania oznámenia.
- (2) Uvedené osobné údaje môžu byť spracúvané po dobu 3 rokov od prijatia oznámenia.
- (3) Získané osobné údaje nesmú podliehať profilovaniu ani automatizovanému rozhodovaniu.
- (4) Poskytnutie osobných údajov je dobrovoľné, je však nevyhnutné na riadne prijatie, preverenie a evidovanie oznámenia.

- (5) Pokiaľ sú splnené podmienky v zmysle osobitných predpisov na ochranu osobných údajov,¹⁴ oznamovateľ má právo:
- (a) žiadať o prístup k svojim osobným údajom a o opravu alebo obmedzenie spracúvania svojich osobných údajov;
 - (b) namietat' spracúvanie svojich osobných údajov;
 - (c) na výmaz osobných údajov;
 - (d) podať návrh na začatie konania na Úrade na ochranu osobných údajov SR.
- (6) Oznamovateľ žiada o výkon svojich práv v oblasti ochrany osobných údajov emailom na e-mailovú adresu zodpovednej osoby v oblasti ochrany osobných údajov.
- (7) Oznamovateľ dbá na to, aby poskytnuté osobné údaje boli pravdivé a aktuálne.

Čl. 11

Ochrana pred nepravdivými podnetmi a oznámeniami

- (1) Osoba, proti ktorej smeruje podnet alebo oznámenie s podozrením zo správania zakázaného touto smernicou má právo sa oboznámiť s podaným podnetom, ďalej má právo na predloženie k nahliadnutiu všetkých dokumentov alebo listín na svoju obranu, ako aj vyhotovenie kópií dokumentov vedených v spise. Osobe, proti ktorej smeruje podnet alebo oznámenie musí byť umožnené predložiť dôkazy o nepravdivosti tohto podnetu alebo oznámenia.
- (2) Úmyselne nepravdivé oznámenie resp. podnet by mali byť tiež považované za osobitný disciplinárny delikt, čím nie je dotknutá možnosť naplniť tým istým konaním skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, prípadne takéto konanie môže viesť k občianskoprávnej zodpovednosti oznamovateľa.

Čl. 12

Prípady úmyselného násillia z minulosti

- (1) Oznámenia úmyselného násillia alebo podozrení na úmyselné násillie môžu byť podané, vyšetrované a závery z toho plynúce môžu byť uplatňované bez časového obmedzenia a bez viazanosti na konkrétnu lehotu.
- (2) Disciplinárna zodpovednosť za úmyselné násillie a jej premlčanie sa spravuje ustanoveniami disciplinárnych predpisov.

Čl. 13

Závorečné ustanovenia

- (1) Táto smernica bola schválená predsedníctvom SZOŠ dňa 20. 01. 2021.
- (2) Smernica sa zverejní obvyklým spôsobom na internetovej stránke v časti „dokumenty“, aby bola prístupná všetkým členom SZOŠ a potenciálne dotknutým osobám.
- (3) Smernica nadobúda účinnosť dňom 20. 01. 2021.

¹⁴ Ide predovšetkým o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (tzv. GDPR) a zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov v platnom znení.

Zodpovedná osoba v zmysle smernice:

Andrej PATRÁŠ

predseda SZOŠ

e-mail: andrej@twd.sk

mob.: +421 905 381 362